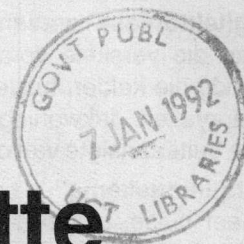

REPUBLIEK
VAN
SUID-AFRIKA

REPUBLIC
OF
SOUTH AFRICA

GG8G
8.559

Staatskoerant Government Gazette

R0,80 Prys • Price
R0,08 Plus 10% BTW • VAT
R0,88 Verkoopprys • Selling price
Buitelands **R1,10** Other countries
Posvry • Post free

**Regulasiekoerant
Regulation Gazette**

No. 4805

As 'n Nuusblad by die
Poskantoor geregistreer
Registered at the Post Office
as a Newspaper

Vol. 319

PRETORIA, 3 JANUARIE 1992
JANUARY

No. 13707

GOEWERMENTSKENNISGEWING

DEPARTEMENT VAN OPENBARE WERKE

No. R. 5 3 Januarie 1992

WET OP ARGITEKTE, 1970
WET 35 VAN 1970

KENNISGEWING KRAGTENS ARTIKEL 7 (3) (b):
PROFESIONELE GELDETARIEF

GELDETARIEF TEN OPSIGTE VAN DIENSTE
GELEWER DEUR 'N ARGITEK VIR PROFESSIO-
NELE DIENSTE IN PRIVATE PRAKTYK

Ek, Leon Wessels, Minister van Openbare Werke, maak hierby bekend dat ek, na oorweging van ter sake dienende aanbevelings deur die Suid-Afrikaanse Raad vir Argitekte gedoen, kragtens artikel 7 (3) (b) van die Wet op Argitekte, 1970 (Wet 35 van 1970), die geldetarief waarop 'n argitek ten opsigte van dienste gelewer deur hom in private professionele praktyk geregtig is by ontstentenis van 'n ooreenkoms tussen sodanige argitek en 'n bepaalde kliënt ingevolge waarvan hy ten opsigte van sodanige dienste geregtig is op gelde volgens 'n ander tarief, soos in die Bylae hiervan uiteengesit, voorgeskryf het.

Goewermentskennisgewing R. 1520 van 5 Augustus 1988, soos gewysig deur Goewermentskennisgewing R. 1793 van 18 Augustus 1989, word hierby ingetrek.

L. WESSELS,
Minister van Openbare Werke.

BYLAE

OMSKRYWINGS

1. In hierdie dokument, tensy die samehang andersins aandui, het 'n uitdrukking of woord waaraan in die Wet op Argitekte, 1970 (Wet 35 van 1970), 'n betekenis geheg is, dieselfde betekenis en beteken—

“aanbouing” die vergroting van die argitektoniese omvang van 'n bestaande gebou deur middel van bykomende bouwerk daaraan;

60—A

GOVERNMENT NOTICE

DEPARTMENT OF PUBLIC WORKS

No. R. 5 3 January 1992

ARCHITECTS' ACT, 1970
ACT 35 OF 1970

NOTICE UNDER SECTION 7 (3) (b):
TARIFF OF PROFESSIONAL FEES

TARIFF OF FEES IN RESPECT OF SERVICES
RENDERED BY AN ARCHITECT FOR HIS PROFES-
SIONAL SERVICES IN PRIVATE PRACTICE

I, Leon Wessels, Minister of Public Works, hereby make known that, after consideration of relevant recommendations made by the South African Council for Architects, I have under section 7 (3) (b) of the Architects' Act, 1970 (Act 35 of 1970), prescribed the tariff of fees, as set out in the Schedule hereto, to which an architect shall be entitled for his professional services rendered in private professional practice in the absence of an agreement between such architect and a particular client in terms of which he shall be entitled in respect of such services to fees according to any other tariff.

Government Notice R. 1520 of 5 August 1988 as amended by Government Notice R. 1793 of 18 August 1989, is hereby withdrawn.

L. WESSELS,
Minister of Public Works.

SCHEDULE

DEFINITIONS

1. In this document, unless the context otherwise indicates, an expression or word to which a meaning has been assigned in the Architects' Act, 1970 (Act 35 of 1970), shall bear the same meaning, and—

“addition” means the enlargement of the architectural area of an existing building by way of additional building work thereto;

13707—1

"administreer" die dienste wat 'n argitek ingevolge 'n kontrak vir die oprigting van 'n gebou lewer;

"argitektoniese omvang" die som van die gebied van die verskeie verdiepings van 'n gebou insluitende die kelder, tussenverdiepings en tussenvloertrappe en dakwoning van kopruimhoogte, vanaf die buiteaansigte van die eksterne mure gemeet;

"behuisingskema" 'n bouskema bestaande uit drie of meer huise, of groepe huise, vir 'n enkele kliënt in dieselfde omgewing wat elkeen aan die hand van dieselfde stel tekeninge en kontrakdokumente opgerig is;

"bouskema" 'n ontwerpvoorstel vir die oprigting van 'n gebou of groep geboue insluitende alle hulpdienste, terreinwerk en ander toebehore;

"groep huise" 'n kombinasie van huise, die een aan die ander geskakel deur middel van gemeenskaplike mure of ander wyse wat daardeur een gebou vorm;

"huis" 'n enkele woningeenheid apart van enige ander gebou;

"inspeksie" sodanige periodieke besoeke aan die werk of in verband met die werk deur die argitek as wat nodig is om vas te stel of die werk volgens die vereistes van die kontrak tussen die kliënt en aannemer voortgaan, om op-terrein opklarings en enige nadere inligting te verskaf wat benodig mag word terwyl die werk aan die gang is en om, tesame met enige ander konsultante, monstervan materiaal en vakmanskap goed te keur en die aannemers en enige onderaannemers se werkswinkeltekeninge te bestudeer vir ooreenstemming met die dokumentasie wat deur die argitek en konsultante opgestel is;

"kliënt" 'n persoon, regspersoon, instelling of organisasie of liggaam waarna in artikel 84 (1) (f) van die Wet op Provinsiale Bestuur, 1961 (Wet 32 van 1961), verwys word of enige openbare nutskorporasie of openbare nutsmaatskappy wat deur of kragtens 'n spesiale Parlements-wet opgerig is of enige staats-, provinsiale, streeks- of soortgelyke owerhede wat 'n argitek aanstel om enige van die dienste uit te voer wat in hierdie dokument uiteengesit word;

"konsultant" enige persoon wat deur ooreenkoms tussen die kliënt en die argitek in diens geneem word om gespesialiseerde advies oor enige aspek van 'n projek te verskaf en sluit onder andere 'n geregiſtreerde bourekenaar, 'n professionele ingenieur, 'n geregiſtreerde stads- en streekbeplanner of 'n landskapargitek in;

"koste van die werk" die finale koste van al die werk wat gedoen is insluitende die koste van daardie elektriese, meganiese en ander spesialisdienste en terreinwerk wat 'n integrale deel van die projek vorm en ten opsigte waarvan die argitek die koördinerende dienste lewer wat in paragraaf 2.2 beskryf word: Met dien verstande dat die koste van die werk die volgende insluit:

(i) Die werklike of beraamde koste van enige materiaal, arbeid of vervoer wat geskenk of teen 'n verlaagde koste verskaf is; en

"administer" means the services provided by an architect in terms of a contract for the erection of a building;

"alteration" means any change of an architectural, structural, mechanical or electrical nature made to an existing building and includes any portion of an existing building altered as a result of an addition to such building;

"architectural area" means the sum of the areas of the several floors of a building including basement, mezzanine and intermediate floored tiers and pent-houses of headroom height, measured from the exterior faces of the exterior walls;

"as built drawings" means the working drawings, amended as necessary on completion of the project, which show the works as actually built;

"building scheme" means a design proposal for the erection of a building or group of buildings, including all ancillary services; site works and other appurtenances;

"client" means any person, body corporate, institution or organisation or body referred to in section 84 (1) (f) of the Provincial Government Act, 1961 (Act 32 of 1961), or any public utility corporation or public utility company established by or under a special Act of Parliament or any state, provincial, regional or similar authorities engaging an architect to perform any of the services referred to in this document;

"consultant" means any person engaged by agreement between the client and the architect to provide specialised advice on any aspect of a project and shall include *inter alia* a registered quantity surveyor, a professional engineer, a registered town and regional planner or a landscape architect;

"cost of the works" means the final cost of all work executed, including the cost of those electrical, mechanical and other specialist services and site works forming an integral part of the project and in respect of which the architect renders the co-ordinating services contemplated in paragraph 2.2: Provided that the cost of the works shall include:

(i) The actual or estimated cost of any materials, labour or carriage donated or supplied at reduced cost; and

(ii) the actual or estimated cost of any work excluded from the contract and in respect of which the architect has rendered services contemplated in paragraph 3; and

(iii) any penalties which may have been deducted in terms of a building contract from the payments to the contractor;

and shall exclude:

(i) The fees and disbursements of the architect, quantity surveyor, engineer or other consultants;

(ii) the remuneration of the site staff of the client except where the client is the builder; and

(iii) Value Added Tax;

"group of houses" means a combination of houses attached to one another by means of common walls or other means thereby forming one building;

(ii) die werklike of beraamde koste van enige werk wat by die kontrak uitgesluit is en ten opsigte waarvan die argitek dienste gelewer het wat in paragraaf 3 beskryf word; en

(iii) enige boetes wat ingevolge 'n boukontrak van betalings aan die aannemer afgetrek is; en die volgende uitsluit:

(i) Die gelde en uitbetalings aan die argitek, bourekenaar, ingenieur of ander konsultante; en

(ii) die besoldiging van die kliënt se terreinpersoneel behalwe in die geval waar die kliënt die bouer is; en

(iii) Belasting op Toegevoegde Waarde;

"private praktyk" die verrigting van argitektoniese werk wat enige soort werk kragtens artikel 7 (3) (c) vir argitekte voorbehou kan insluit, teen ander geldelike vergoeding as 'n salaris;

"projek" 'n bouskema of aanstelling waarvoor 'n argitek opdrag gekry het om al die werk of gedeelte daarvan uit te voer;

"spesifikasies" skriftelike beskrywings of skedules of vereistes wat betref die materiaal, vakmanskap en toerusting, vervaardiging, installeermetodes, ontwerp- en prestasiemaatstawwe;

"tekeninge soos gebou" die werktekeninge, gewysig waar nodig by voltooiing van die projek, wat die werk toon soos dit werklik gebou is;

"verbouing" 'n verandering van 'n argitektoniese, strukturele, meganiese of elektriese aard aan 'n bestaande gebou en dit sluit in enige deel van 'n bestaande gebou wat as gevolg van 'n aanbouing aan sodanige gebou verander is;

"werk" 'n bouskema soos uitgevoer, of wat in aanbou is;

"werktekening" grafiese voorstellings insluitende planne, deursnitte, aansigte, terreinplanne, konstruksie-detail, dienskoördineringsinligting, skedules, en sodanige ander detail en voorstellings as wat binne die redelike bevoegdheid van 'n geregistreerde argitek is, voldoende om die omvang van die werk vir die doeleindes van die uitvoering van die projek aan te dui;

"werkswinkeltekening" tekening wat 'n aannemer, onderaannemer of ander persoon opgestel het met die oog op die koördinering en uitvoering van konstruksiewerk.

VERGOEDING

2.1 Die argitek word vir sy standaard dienste vergoed met 'n bedrag bereken as 'n persentasie van die koste van die werk. Waar die werk van so 'n aard is dat persentasiegelde nie van toepassing is nie, word die bedrag op 'n tydbasis bereken ingevolge die tariewe in Aanhangsel 3 uiteengesit.

2.2 Standaard dienste sluit die koördinering van die werk van konsultante soos bourekenaars, siviele, strukturele, meganiese, elektriese, verhitings-, ventilasie- en loodgietersingenieurs of ander konsultante se dienste in.

"house" means a single dwelling unit separated from any other building;

"housing scheme" means a building scheme consisting of three or more houses or groups of houses, for a single client in the same neighbourhood, each erected from the same set of drawings and contract documents;

"inspection" means such periodic visits to or in connection with the works by the architect as are necessary to determine that the work is proceeding generally in accordance with the requirements of the contract between the client and the contractor, for him to provide on-site clarification and further information as may be required during the progress of the work and, together with any consultants, approving samples of materials and workmanship and scrutinising the contractors' and any subcontractors' shop drawings for conformity with the documentation prepared by the architect and consultants;

"private practice" means the performance for a fee other than a salary of architectural work which may include any work reserved for architects in terms of section 7 (3) (c);

"project" means a building scheme or commission for the carrying out of all or part of the work for which an architect is commissioned;

"shop drawings" means drawings prepared by a contractor, sub-contractor or other person for the purposes of co-ordinating and executing construction work;

"specifications" means written descriptions or schedules of requirements relating to materials, workmanship and equipment, manufacture, methods of installation, design and performance criteria;

"working drawings" means graphic representation, including plans, sections, elevations, site plans, construction details, service co-ordination information, schedules and such other details and representations as are within the reasonable competence of a registered architect, which are sufficient to indicate the scope of the works for the purposes of the execution of the project;

"works" means a building scheme as executed or in the course of construction.

REMUNERATION

2.1 The architect shall be remunerated for his standard services at a fee calculated as a percentage of the cost of the works. Where the work is of such a nature that percentage fees are not applicable, the fee shall be calculated on a time basis in accordance with the rates set out in Appendix 3.

2.2 Standard services shall include the co-ordination of the work of consultants such as quantity surveyors, civil, structural, mechanical, electrical, heating, ventilating and plumbing engineers or other consultants' services.

2.3 In eenvoudige installasies waar die kompleksiteitsvlak en moeilikheidsgraad van die werk wat gewoonweg deur die konsultante uitgevoer word, binne die argitek se bekwaamhede val, word sommige van of al die dienste waarna in paragraaf 2.2 verwys word, by standaard dienste ingesluit.

2.4 Waar die argitek aanvullende dienste soos in paragraaf 4 omskryf moet lewer, word hierdie dienste op 'n tydbasis vergoed, ingevolge die tariewe in Aanhangel 3 uiteengesit.

STANDAARD DIENSTE

3. Die standaard dienste waarvoor die argitek verantwoordelik is, word hieronder uiteengesit op 'n wyse wat die gewone volgorde van aktiwiteite aandui: Met dien verstande dat die aktiwiteite by ooreenkoms met die kliënt anders gegroepeer kan word:

3.1 Stadium 1: Waardering en definisie van die projek:

Ontvang, waardeer en doen verslag oor die kliënt se vereistes, veral wat terreininligting, beplanning en statutêre vereistes betref.

Adviseer die kliënt oor die noodsaaklikheid van die aanstelling van konsultante en oor die prosedures, insluitende die metodes van kontraktering, om aan die kliënt se vereistes te voldoen.

3.2 Stadium 2: Konsepontwerp:

Stel in samewerking met die aangestelde konsultante, as daar is, 'n konsepontwerp op wat die ruimtevoorsiening, beplanningsverhoudings, standaard van materiaal wat gebruik gaan word en die standaard en geskiktheid van die dienste in voldoende detail toon om die kliënt in staat te stel om die ontwerp goed te keur.

Adviseer die kliënt oor die uitvoerbaarheid van die projek soos ontwerp, die geraamde koste, begroting, tydrooster en statutêre vereistes.

3.3 Stadium 3: Ontwerpontwikkeling:

Na goedkeuring daarvan, ontwikkel die ontwerp genoegsaam om konsultante en spesialiste wat aangestel is se werk en dienste te koördineer.

Bespreek die ontwerp met die betrokke statutêre owerhede.

Hersien die begroting en tydskedule.

3.4 Stadium 4: Goedkeuring en tegniese dokumentasie:

3.4.1 Stel tekening en dokumentasie op vir voorlegging aan die plaaslike of statutêre owerhede vir goedkeuring; en

3.4.2 stel werktekening, spesifikasies en ander tegniese dokumente op wat vir die uitvoering van die projek nodig is.

Korreleer die werk van enige konsultante in die opstel van hulle dokumentasie.

3.5 Stadium 5: Kontrakadministrasie en inspeksie:

Vra tenders aan en/of onderhandel oor die boukontrak waar nodig.

Adviseer die kliënt in verband met die toekenning van die boukontrak en die voltooiing van kontrakdokumente.

2.3 In simple installations, where the level of complexity and difficulty of the work normally executed by the consultants is within the capabilities of an architect, some or all the services referred to in paragraph 2.2 may be included in standard services.

2.4 Where the architect is required to provide supplementary services as described in paragraph 4, these services shall be remunerated on a time basis in accordance with the rates set out in Appendix 3.

STANDARD SERVICES

3. The standard services for which the architect is responsible are set out below in a manner indicating a common sequence of activities: Provided that the activities may be grouped differently by agreement with the client:

3.1 Stage 1: Appraisal and definition of the project:

Receive, appraise and report on the client's requirements with particular regard to site information, planning and statutory requirements.

Advise the client on the need for the appointment of consultants and procedures to meet his requirements including methods of contracting.

3.2 Stage 2: Design concept:

Advised by any consultants appointed, prepare a design showing space provisions, planning relationships, standards of materials intended to be used and standards and suitability of services, in sufficient detail to enable the design to be approved by the client.

Advise the client on the feasibility of the project as designed, the estimated cost, budget, time schedule and statutory requirements.

3.3 Stage 3: Design development:

After approval of the design, develop it sufficiently to coordinate the work and services of consultants and specialists who have been appointed.

Discuss the design with the statutory authorities concerned.

Review the budget and time schedule.

3.4 Stage 4: Approvals and technical documentation:

3.4.1 Prepare drawings and documentation for submission to local or statutory authorities for approval; and

3.4.2 working drawings, specifications and other technical documents necessary for the execution of the project.

Correlate the work of any consultants in the preparation of their documentation.

3.5 Stage 5: Contract administration and inspection:

Call for tenders and/or negotiate the building contract where required.

Advise the client regarding the award of the building contract and the completion of contract documents.

Administreer die boukontrak en inspekteer die werk.
Gaan die aannemer se werkswinkeltekening na.

Voorsien die kliënt, wanneer die gebou voltooi is, van tekeninge "soos gebou" en die toepaslike tegniese data van die leweransiers.

AANVULLENDE DIENSTE

4. Die volgende dienste word nie gewoonlik ingesluit by die standaard dienste wat in paragraaf 3 beskryf word nie en vereis spesiale bykomende werk. Waar hierdie dienste deur die kliënt verlang word, is hulle onderworpe aan bykomende gelde wat onderling ooreengekom moet word.

4.1 *Spesiale studies:*

4.1.1 Opstel van 'n opdrag vir 'n kliënt en/of die voorbereiding daarvan.

4.1.2 Keuse van die terrein, opmeting en ligging.

4.1.3 Tegniese en spesiale omgewingsuitvoerbaarheid.

4.1.4 Energie-behoud.

4.1.5 Ekonomiese uitvoerbaarheid.

4.1.6 Markopnames.

4.1.7 Verkeerstudies.

4.1.8 Bedryfs-, masjinerie- en produksie-uitleg.

4.2 *Spesiale ontwerpe:*

4.2.1 Stadsbeplanningsontwerp.

4.2.2 Meesterterreinbeplanning van toekomstige geboue wat met 'n huidige projek in verband staan.

4.2.3 Landskapontwerp.

4.2.4 Advertensiemateriaal.

4.2.5 Kuns- en grafiese werk.

4.2.6 Spesiaal vervaardigde items.

4.2.7 Binnenshuis: Ontwerp en/of keuring, dokumentasie en aanskaffing van meubels en meubelstowwe en enige spesiale afwerkings of vaste toebehore in verband daarmee.

4.2.8 Aanskaffing van toerusting, ontwerp, spesifikasie en/of koördinerende van die installering van masjinerie of toerusting in verband met die gebruik van die gebou soos wat vir produksie, vervaardiging, behandeling of verwerking nodig is.

4.3 *Bestaande persele:*

4.3.1 Opmetings, inspeksies en verslae.

4.3.2 Opknappings.

4.3.3 Slopinge.

4.3.4 Waardasies.

4.3.5 Restourasies.

4.4 *Spesiale administratiewe/regsdienste:*

4.4.1 Hersonerende of verandering van gebruik of wysiging van stadsbeplanningskemas.

4.4.2 Spesiale onderhandelinge.

4.4.3 Kostebeheer van kosteplus of bestuurde kontrakte indien geen bourekenaar aangestel is nie.

Administer the building contract and inspect the works.

Scrutinise the contractor's and sub-contractor's shop drawings.

Provide the client with as built drawings and the relevant technical data from suppliers when the building is completed.

SUPPLEMENTARY SERVICES

4. The following services are not normally included in the standard services described in paragraph 3 and require special additional work. Where these services are required by the client they will be subject to additional fees to be mutually agreed.

4.1 *Special studies:*

4.1.1 The preparation of the client's brief and/or the drawing up thereof.

4.1.2 Site selection, survey and location.

4.1.3 Technical and special environmental feasibility.

4.1.4 Energy conservation.

4.1.5 Economic feasibility.

4.1.6 Market surveys.

4.1.7 Traffic studies.

4.1.8 Operational, plant and production layout.

4.2 *Special designs:*

4.2.1 Town planning design.

4.2.2 Master site planning of future buildings related to a current project.

4.2.3 Landscape design.

4.2.4 promotional material.

4.2.5 Art work and graphics.

4.2.6 Purpose-made items.

4.2.7 Interiors: Design and/or selection, documentation and procurement of furniture and furnishings and any special finishes or fixtures related thereto.

4.2.8 Plant procurement, design, specification and/or co-ordination of the installation of machinery or equipment related to the use of the building such as required for production, manufacturing, treatment or processing.

4.3 *Existing premises:*

4.3.1 Surveys, inspections and reports.

4.3.2 Renovations.

4.3.3 Demolitions.

4.3.4 Valuations.

4.3.5 Restorations.

4.4 *Special administrative or legal services:*

4.4.1 Rezoning or change of use or amendments of town planning schemes.

4.4.2 Special negotiations.

4.4.3 Cost checking of cost plus or managed contracts if no quantity surveyor has been appointed.

4.4.4 Voortdurende en breedvoerige inspeksie van die werk indien deur die Kliënt vereis.

4.4.5 Ekstra werk wat in enige stadium ontstaan, wat nie aan die argitek toegeskryf kan word nie.

4.4.6 Veranderings of vertraging van die ontvangs van die kliënt se opdrag of enige ander oorsaak wat nie aan die argitek toegeskryf kan word nie en nie deur enige ander bykomende gelde gedek word nie.

4.4.7 Deeltitels: Opstel van dokumentasie en ander werk bykomend tot die vereistes van die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet 95 van 1986), waarvoor daar nie gelde in die genoemde Wet voorgeskryf word nie.

4.4.8 Kwaliteitbeheer en kwaliteitversekering.

4.4.9 Professionele dienste in verband met werk wat voortspruit uit die insolvensie van die bouheer of aannemer.

4.4.10 Gedingvoering en geskille in verband met die betrokke projek.

4.5 **Onderhouds- en bedryfshandleiding.**

4.6 *Aanvullende of hersiene dokumentasie* as gevolg van die vereistes van die projek of hersiene vereistes wat van die kliënt ontvang is en ontstaan nadat die argitek die kliënt se opdrag om met die projek voort te gaan ontvang en met sy werk begin het: Met dien verstande dat sodanige dokumentasie nie deur enige ander bykomende gelde gedek word nie.

4.7 **Spesiale projekbestuursbedrywighede.**

4.8 **Bykomende dienste as hoofagent.**

4.9 **Onderling ooreengekome bykomende dienste.**

GELDETARIEF VIR STANDAARD DIENSTE

5. Persentasiegelde vir standaard dienste:

5.1 Behoudens paragraaf 6, word die persentasiegelde ooreenkomstig kolom A, B of C van die tabel in Aanhangsel 1 bereken.

5.2 By die toepassing van Aanhangsel 1 —

5.2.1 beteken "eenvoudige geboue" strukture van eenvoudige nutskarakter wat sonder 'n ingewikkelde ontwerp of detail is en die minimum meganiese en elektriese toerusting vereis, byvoorbeeld —

- berakke;
- industriële geboue;
- opslagplekke (gewoon) en pakhuisse;
- skure;
- vliegtuiglloodse;

5.2.2 beteken "komplekse geboue" strukture met 'n besonder ingewikkelde ontwerp en/of wat betreklik groot hoeveelhede wetenskaplike, meganiese en elektriese toerusting nodig het en ander fasiliteite wat gespesialiseerde detail, ontwerp en koördinasie vereis, byvoorbeeld —

- ambassade konsulaatgeboue;
- akwariums;
- burgersentrums;
- hospitale en poliklinieke;
- hotelle, kroë en restaurante;

4.4.4 Constant and detailed inspection of the works if required by the client.

4.4.5 Extra work caused at any stage that is not attributable to the architect.

4.4.6 Changes or delays in the client's instructions or any other cause not attributable to the architect and not covered by any other additional fees.

4.4.7 Sectional titles: Preparation of documentation or other work additional to the requirements of the Sectional Titles Act, 1986 (Act 95 of 1986), for which fees are not prescribed in the said Act.

4.4.8 Quality Control and quality assurance.

4.4.9 Professional services in connection with work arising from the insolvency of the client or contractor.

4.4.10 Litigation and disputes associated with the project concerned.

4.5 **Maintenance and operating manual.**

4.6 *Supplementary or revised documentation* due to the exigencies of the project or revised requirements received from the client and arising subsequent to the architect having received the client's instructions to proceed with the project and having commenced his work: Provided that such documentation is not covered by any other additional fees.

4.7 Special project management activities.

4.8 Additional services as principal agent.

4.9 Mutually agreed additional services.

FEEES FOR STANDARD SERVICES

5. Percentage fees for standard services:

5.1 Subject to paragraph 6 the percentage fee is calculated in accordance with column A, B, or C of the table in Appendix 1.

5.2 In the application of Appendix 1 —

5.2.1 "simple buildings" means structure of simple utilitarian character not of complex design or detail and which require a minimum of mechanical and electrical equipment, for example —

- aircraft hangars;
- barracks;
- industrial buildings;
- sheds;
- storage places (ordinary); and
- warehouses;

5.2.2 "complex buildings" means structures of exceptional complexity of design and/or which require comparatively large quantities of scientific, mechanical and electrical equipment, and other facilities requiring specialised detail, design and co-ordination, for example —

- airport control towers;
- aquariums;
- auditoriums, opera houses, concert halls and theatres;
- city or town halls;
- civic centres;
- colleges or university buildings with special facilities such as medical schools and laboratories;

huise (individueel);
 huise van aanbidding;
 industriële geboue van 'n komplekse aard soos slagpale en brouerye;
 kernkragsentrales;
 kolleges of universiteitsgeboue met spesiale fasiliteite soos mediese skole en laboratorius;
 kommunikasie-, radio- en TV-geboue;
 konserwatoriums;
 lughawebeheertorings;
 lykhuisse;
 monumente en gedenktekens;
 navorsings- en wetenskapgeboue en laboratoriums;
 ouditoriums, operageboue, konsertsale en teaters;
 rekenaargeboue;
 roukamers;
 stadsale; en
 sterrewagte.

5.2.3 Indien daar 'n meningsverskil in die toepassing van paragraaf 5.1, soos gelees met paragraaf 5.2, ontstaan, moet die Instituut van Suid-Afrikaanse Argitekte geadviseer deur twee senior lede van die profesie daaroor beslis.

6. Aanbouings en verbouings aan bestaande geboue:

Die bedrag van die gelde vir aanbouings word ooreenkomstig kolom A, B of C van Aanhangsel 1 na gelang van die geval bereken en die gelde vir die gedeeltes van die werk wat verbouings uitmaak, word op 'n dergelike wyse bereken maar met 30 persent verhoog.

7. Toewysing van gelde tussen stadiums en basis van betaling vir werk soos in Aanhangsel 3 omskryf:

7.1

Werkstadium	Deel van gelde	Kumulatiewe totaal
1	5%	5%
2	15%	20%
3	15%	35%
4	40%	75%
5	25%	100%

Die gelde vir die verskillende stadiums kan by ooreenkoms met die kliënt hertoegewys word.

7.2 Behoudens paragraaf 8, is die argitek se vergoeding vir die standaard dienste wat hy ooreenkomstig paragraaf 3 uitvoer, tensy andersins met die kliënt ooreengekom, betaalbaar aan die argitek by voltooiing van elke stadium, toegewys soos in paragraaf 7.1 aanbeveel.

8. Gedeeltelike standaard dienste:

8.1 Tensy die kliënt en die argitek anders ooreengekom het, is die argitek se gelde, waar hy slegs aangestel is om 'n gedeelte van die standaard diens te lewer, behoudens paragraaf 8.2, die persentasiegelde van toepassing op elke werkstadium gebaseer op die koste van die werk en ooreenkomstig die tabel in Aanhangsel 1 bereken.

communications, radio and television buildings;
 computer buildings;
 conservatories;
 embassy and consulate buildings;
 funeral parlours;
 hospitals and polyclinics;
 hotels, bars and restaurants;
 houses (individual);
 industrial buildings of a complex nature such as abattoirs and breweries;
 monuments and memorials;
 mortuaries;
 nuclear power stations;
 observatories;
 places of worship; and
 research and scientific buildings and laboratories.

5.2.3 Should disagreement arise in the application of paragraph 5.1, as read with paragraph 5.2, the Institute of South African Architects advised by two senior members of the profession, shall adjudicate.

6. Additions and alterations to existing buildings:

The amount of the fee for additions is calculated in accordance with column A, B or C of Appendix 1 as the case may be, and the fee for those portions of the works which constitute alterations is calculated in a similar manner but increased by 30 per cent.

7. Apportionment of fees between stages and basis of payment for work as described in paragraph 3:

7.1

Work stage	Proportion of fee	Cumulative total
1	5%	5%
2	15%	20%
3	15%	35%
4	40%	75%
5	25%	100%

Stage fees may be re-allocated by agreement with Client.

7.2 Subject to paragraph 8, the remuneration of the architect for the standard services performed by him in terms of paragraph 3 shall, unless otherwise agreed with the client, become due to the architect on the completion of each stage, apportioned as recommended in paragraph 7.1.

8. Partial standard services:

8.1 Unless otherwise agreed between the client and the architect, where an architect is appointed to render a partial standard service only, his fee, subject to paragraph 8.2, shall be the percentage relevant to each work stage based on the cost of the works and calculated in accordance with the table in Appendix 1.

8.2 Tensy die kliënt en die argitek anders ooreengekom het, waar 'n argitek aangestel is om werk oor te neem van 'n ander persoon wat voorheen 'n opdrag vir sodanige werk ontvang het in enige stadium nadat stadium een voltooi is, word die gelde vir die eerste daaropvolgende stadium met 15 persent verhoog.

9. Herhaalgeboue behalwe behuisingskemas:

Waar 'n gebou vir dieselfde kliënt herhaal word en die herhaalgebou geheel en al apart van die oorspronklike gebou is en 'n herhaling van een tipe is wat volgens dieselfde tekeninge en dokumente opgerig word, word die volgende gelde deur die argitek gevorder:

9.1 Vir die oorspronklike gebou, 'n bedrag ooreenkomstig Aanhangel 1 bereken;

9.2 vir identiese herhalings sonder wysiging, 'n bedrag vir die hergebruik van die dokumentasie van elke gebou gebaseer op die finale koste van sodanige gebou, maar met die uitsluiting van die koste van terreinwerk of dienste soos volg bereken:

	Aantal herhaalgeboue	Persentasie van die gelde ooreenkomstig Aanhangel 1 aanbeveel
Vir tot op vier herhalings	1 tot 4	15%
Vir meer as vier en minder as 10 herhalings	1 tot 4	15%
	5 tot 9	10%
Vir meer as 10 herhalings	1 tot 4	15%
	5 tot 9	10%
	10 en meer	5%

9.3 vir die opstel van terrein- en diensplanne, 'n bedrag van minstens 75 persent van die gelde ooreenkomstig Aanhangel 1 bereken op die finale koste van die terreinwerk en dienste vir die herhaalde geboue;

9.4 vir inspeksie en administrasie van die herhaalwerk, 'n bedrag van 25 persent van die gelde ooreenkomstig Aanhangel 1 bereken op die finale koste van die werk insluitende terreinwerk en dienste;

9.5 vir enige wysiging van die dokumentasie van die eerste gebou, met die uitsluiting van die terreinwerk en dienste, 'n bedrag ooreenkomstig die tariewe in Aanhangel 3 uiteengesit.

10. Gestaakte of uitgestelde werk:

10.1 Indien die hele of enige gedeelte van die werk na voltooiing van werkstadium 4 gestaak of uitgestel word, word die argitek se gelde ooreenkomstig die toepaslike geldeskaal en die toewysing daarvan ingevolge paragraaf 7 bereken.

10.2 Indien die hele of enige gedeelte van die werk in enige werkstadium tot en met werkstadium 3 gestaak of uitgestel word, is die argitek se gelde die som van—

10.2.1 die bedrag bereken ooreenkomstig die toepaslike geldeskaal en die toewysing daarvan ingevolge paragraaf 7; en

8.2 Unless otherwise agreed between the client and the architect, where an architect is appointed to take over work from another person previously commissioned for such work at any stage after stage one has been completed, the fee for the first subsequent stage shall be increased by 15 per cent.

9. Repeated buildings other than housing schemes:

Where a building is repeated for the same client and the repeated building is entirely separate from the original building and is a repetition of one type erected from the same drawings and documents, an architect shall charge the following fees:

9.1 For the original building, a fee calculated in accordance with Appendix 1;

9.2 for identical repeats without modification, a fee for the re-use of the documentation of each building based on the final cost of such building but excluding the cost of site works or services, calculated as follows:

	Number of repeated buildings	Percentage of the fee recommended in terms of Appendix 1
For up to four repetitions	1 to 4	15%
For more than four and fewer than 10 repetitions	1 to 4	15%
	5 to 9	10%
For more than 10 repetitions	1 to 4	15%
	5 to 9	10%
	10 and more	5%

9.3 for preparation of site and service plans, a fee of not less than 75 per cent of the fee calculated in accordance with Appendix 1 on the final cost of the site works and services for the repeated buildings;

9.4 for inspection and administration of the repeated works, a fee of 25 per cent of the fee calculated in accordance with Appendix 1 on the final cost of the works including site works and services;

9.5 for any modification to the documentation of the first building, excluding site works and services, a fee at the rates set out in Appendix 3.

10. Termination or deferment:

10.1 Should the whole or any part of the works be terminated or deferred after completion of work stage 4, the architect's fee shall be calculated in accordance with the appropriate fee scale and its apportionment in accordance with paragraph 7.

10.2 Should the whole or any part of the works be terminated or deferred at any work stage up to and including work stage 3, the architect's fee shall be the sum of—

10.2.1 the fee calculated in accordance with the appropriate fee scale and its apportionment in accordance with paragraph 7; and

10.2.2 indien die werk gestaak of uitgestel word om redes wat nie aan die argitek toegeskryf kan word nie, 'n ekstra bedrag gelykstaande aan sodanige verliese, toekomstige winste uitgesluit, en uitgawes as wat deur sodanige gestaakte of uitgestelde werk veroorsaak is en wat deur die argitek gestaak kan word.

10.3 Indien die werk sonder wesentliche wysiging binne 'n tydperk van een jaar van datum van gestaakte of uitgestelde werk hervat of heringestel word, word die gelde wat ingevolge subparagraaf 10.1 of 10.2 betaal is, uitsluitende enige ekstra bedrag, beskou as gedeeltelike betaling van die bedrag wat op die koste van die werk bereken is.

10.4 Indien die werk sonder wesentliche wysiging na 'n tydperk van een jaar en binne 'n tydperk van drie jaar van datum van gestaakte of uitgestelde werk hervat of heringestel word, word geen gelde ten opsigte van skommeling in boukoste gedurende die uitgestelde tydperk ten opsigte van voltooide werkstadiums gevorder nie en die balans van die betaalbare gelde word op die koste van die werk bereken.

10.5 Indien die werk na 'n tydperk van drie jaar heringestel word, word die projek as 'n nuwe opdrag beskou en is gelde onderhandelbaar.

10.6 Indien bykomende dienste in verband met die hervatting van die uitgestelde werk van die argitek vereis word, vorder hy gelde vir sodanige bykomende dienste op 'n tydbasis soos ingevolge Aanhangsel 3 bepaal.

10.7 Die werk, of enige gedeelte daarvan, word as gestaak beskou—

10.7.1 waar die projek in opdrag van die kliënt gestaak word of die argitek deur die kliënt gelas word om die werk op enige tydstop vir 'n onbepaalde tyd te staak;

10.7.2 indien dit vir 'n tydperk van langer as een jaar uitgestel of vertraag word;

10.7.3 indien instruksies wat nodig is vir die argitek om die werk te hervat, nie binne ses maande nadat daarom gevra is, van die kliënt ontvang word; nie.

10.8 Vir die doeleindes van hierdie paragraaf, is die koste van die werk die onderling ooreengekome beraaming van die koste van die toepaslike gedeelte van die werk wat ten tye van die staking of uitstel van die werk voltooi is. Sodanige beraamde waarde sluit enige toelaes in verband met onvoorsiene uitgawes, kontrakprysaanpassings, masjinerie of toerusting uit.

11. Beëindiging van dienskontrak:

11.1 Indien die ooreenkoms tussen die kliënt en die argitek deur enigeen van die partye beëindig word om redes wat nie aan die argitek toegeskryf kan word nie, moet die kliënt die argitek vir die deel van die werk wat gedoen is ooreenkomstig paragraaf 10 vergoed.

11.2 Indien die projek vir enige rede gestaak of beëindig word, moet die koste van die werk waarop die gelde bereken word, nie enige kostebepערking oorskry wat die argitek met sy kliënt ooreengekom het nie.

10.2.2 where the termination of deferment is due to causes not attributable to the architect, a surcharge equal to such losses, excluding future profits, and expenses as may have been caused by such termination or deferment as can be substantiated by the architect.

10.3 Should the works be reinstated or resumed without significant change within a period of one year from the date of termination or deferment, the fee paid in accordance with paragraph 10.1 or 10.2, excluding any surcharge, shall be considered to be partial payment of the fee calculated on the cost of the works.

10.4 Should works be reinstated or resumed without significant change after a period of one year and within a period of three years from the date of termination or deferment, no fee shall be charged in respect of fluctuations in building costs during the period of deferment in respect of completed work stages and the balance of the fee due shall be calculated on the cost of the works.

10.5 Should the works be reinstated after a period of three years, the project shall be considered to be a new commission and fees should be negotiated.

10.6 Should additional services by the architect be required in connection with the resumption of the deferred works, he shall charge for such additional services on a time basis determined in accordance with Appendix 3.

10.7 The works, or any part thereof, shall be considered as having been terminated—

10.7.1 where the project is terminated on the client's instructions or the architect is instructed by the client to stop work indefinitely at any time;

10.7.2 if deferred or delayed for a period of longer than one year;

10.7.3 if instructions necessary for the architect to continue work are not received from the client within six months after such instructions are requested.

10.8 For the purposes of this paragraph, the cost of the works shall be the mutually agreed estimate of the cost of the relevant part of the works completed at the time of stoppage or deferment. Such estimated value shall exclude any allowances in respect of contingencies, contract price adjustments, plant and equipment.

11. Termination of engagement:

11.1 In the event of the agreement between the client and the architect being terminated by either party for reasons not attributable to the architect, the client shall pay the architect for that portion of the work which has been executed in accordance with paragraph 10.

11.2 If the project is terminated or abandoned for any reason, the cost of the works on which the fee is calculated shall not exceed any cost limit which the architect may have agreed with his client.

12. Beskadiging of vernietiging van werk:

12.1 Indien die werk of enige deel daarvan te eniger tyd voor die voltooiing van die werk deur oorlogsbedrywighede, brand, storm, vloed of ander oorsaak beskadig of vernietig word en die werk heringestel word, moet die kliënt die argitek 'n bykomende bedrag betaal wat bepaal moet word in ooreenstemming met die aard en omvang van die professionele dienste gelewer, byvoorbeeld:

12.1.1 Indien die skade van 'n aard is wat die herbou van die projek vereis, word die gelde op 'n *quantum meruit*-basis bepaal slegs vir sover nuwe dokumentasie nodig is en word volle gelde vir die bykomende inspeksie en administrasie gevorder;

12.1.2 in gevalle van skade wat omvattende nuwe dokumentasie vereis, word gelde ooreenkomstig die skaal vir verbouings aan bostaande geboue ingevolge paragraaf 6 asook vir die bykomende inspeksie en administrasie gevorder;

12.1.3 in ingewikkelde gevalle waar die bykomende werk nie maklik omskryf kan word nie, moet die argitek ooreenkomstig Aanhangel 3 op 'n tydbasis vergoed word.

13. Eskalasie:

13.1 Waar al die professionele dienste omskryf tot op stadium 4 voltooi is voor die aanvang van die werk, word die argitek 'n bedrag gelykstaande aan 75 persent van sy standaard gelde betaal, bereken ingevolge die omstandighede van toepassing, op die bedrag van die aanvaarde tender, uitsluitende enige onvoorsiene bedrag of enige voorlopige bedrae wat in die tender vir eskalasie toegelaat is of, indien die boukontrak deur onderhandeling toegeken word, die onderhandelde prys of, indien geen tender aanvaar of aangevra word of indien geen onderhandelinge aangegaan word nie, die beraamde koste van die projek teen lopende markprys soos deur die bourekenaar bepaal of, indien 'n bourekenaar nie aangestel is nie, die beraamde koste soos deur die argitek bepaal: Met dien verstande dat die gelde wat so bereken word, nie onderworpe is aan daaropvolgende aanpassing as gevolg van inflasie of deflasie nie, maar gelde word vir bykomende werk of wysigings in die oorspronklike dokumentasie na aanvang van bouwerk gevorder teen die toepaslike persentasiegelde gebaseer op die koste heersend op die tyd toe die werk uitgevoer of wysigings gemaak is of op 'n tydbasis, na gelang van die omstandighede wat van toepassing is.

13.2 Waar al die professionele dienste omskryf tot op stadium 4 voor die aanvang van die werk voltooi is, word die argitek, by voltooiing van die werk, 'n bedrag gelykstaande aan 75 persent van sy standaard gelde betaal, bereken op die finale koste van die werk min die waarde van eskalasie vanaf aanvang van bouwerk soos deur die bourekenaar gesertifiseer, plus 25 persent van sy standaard gelde op die finale waarde van die werk en enige gelde betaalbaar vir bykomende werk ingevolge paragraaf 13.1, indien van toepassing.

13.3 Indien al die professionele dienste omskryf tot op stadium 4 nie voor die aanvang van die werk voltooi is nie, moet 'n persentasie voltooide status tussen die kliënt en die argitek ooreengekom word en die gelde op die balans van die professionele dienste op die finale koste van die werk gebaseer word.

12. Damage to or destruction of works:

12.1 If the works or any part thereof is damaged or destroyed by operations of war, fire, storm, flood or other cause at any time before completion of the works, and the works are re-instated the client shall pay the architect an additional fee to be determined in accordance with the nature and scope of the professional services rendered, for example:

12.1.1 if the damage is of a nature requiring the rebuilding of the project, the fee shall be determined on a *quantum meruit* basis only in so far as new documentation may be required, and full fees shall be charged for the additional inspection and administration;

12.1.2 in cases of damage involving extensive new documentation, the fee shall be determined in accordance with the scale for alterations to existing buildings in terms of paragraph 6, as well as for the additional inspection and administration;

12.1.3 in complex cases where the additional work cannot be readily defined, the architect shall be remunerated on a time basis in accordance with Appendix 3.

13. Escalation:

13.1 Where all the professional services defined up to stage 4 have been completed prior to the commencement of the works the architect shall be paid a fee equal to 75 per cent of his standard fee calculated according to the circumstances applicable on the amount of the accepted tender, excluding any contingency sum or any provisional amounts which may have been allowed in the tender for escalation, or if the building contract is awarded by negotiation, the negotiated price, or if no tender is accepted or called for or if no negotiations are entered into, the estimated cost of the project at current marked prices as determined by a quantity surveyor or in the event of no quantity surveyor having been appointed, the estimated cost as determined by the architect: Provided that the fee so calculated shall not be subject to subsequent adjustment as a consequence of inflation or deflation, but additional work or changes in the original documentation after commencement of construction shall be charged for at the relevant percentage fee based on costs prevailing at the time when the work is done or changes are made or on a time basis, whichever is relevant to the circumstances.

13.2 Where all the professional services defined up to stage 4 have been completed prior to the commencement of the works, the architect shall, on completion of the works, be paid a fee equal to 75 per cent of his standard fee calculated upon the final cost of the works less the value of escalation since commencement of construction as certified by the quantity surveyor, plus 25 per cent of his standard fee calculated upon the final value of the works and any fees due for additional work in terms of paragraph 13.1, if applicable.

13.3 In the event of all the professional services defined up to stage 4 not having been completed prior to the commencement of the works, a percentage completion status shall be agreed between the client and the architect and fees on the balance of the professional services shall be based on the final cost of the works.

GELDE VIR BEHUISINGSKEMAS

14. Saamgestelde gelde wat die volgende elemente bevat, word soos volg gevorder:

14.1 Vir stedelike ontwerp en 'n algemene skema-uitleg, 'n bedrag gebaseer op die uurtarief in Aanhangel 3 uiteengesit;

14.2 vir die eerste huis, of groepe huise met dieselfde ontwerp, 'n bedrag ooreenkomstig Aanhangel 1 bereken op die koste van sodanige eerste huis of groep huise, maar wat dienste, in rekening gebring onder paragraaf 14.3, uitsluit;

14.3 vir die terreinuitleg van individuele eenhede, terreindienste, tantieme vir die hergebruik van die prototipe dokumentasie en kontrakadministrasie en inspeksie, 'n bedrag bereken ooreenkomstig Aanhangel 2;*

* Kyk voetnota by Aanhangel 2 vir voorbeeld.

14.4 Indien enige van die dienste in paragraaf 14.3 uiteengesit uitgelaat word, moet aangepaste gelde diensooreenkomstig met die kliënt onderhandel word.

TYDGELDE**15.1 Uurtariewe:**

Die gelde op 'n uurbasis word ooreenkomstig Aanhangel 3 bereken.

15.2 Reistyd:

15.2.1 Waar betaling op 'n persentasiegrondslag geskied en die afstand tussen die werk en die argitek se werkplek 100 kilometer oorskry, word gelde ten opsigte van reistyd gevorder teen die uurtariewe in Aanhangel 3 uiteengesit: Met dien verstande dat twee uur van die duur van elke heen-en-terugreis vir berekening van die gelde uitgesluit word.

15.2.2 Waar betaling op 'n tydbasis geskied, word volle gelde vir reistyd gevorder.

15.3 Arbitrasie:

15.3.1 Vir optrede as arbiter waar daar meer as een arbiter is, die gelde 'n tydvordering soos in Aanhangel 3 (i) uiteengesit plus 50 persent.

15.3.2 Vir optrede as die enigste arbiter of skeidsregter, is die gelde 'n tydvordering soos in Aanhangel 3 (i) uiteengesit plus 75 persent.

15.3.3 Die gelde voorgeskryf in 15.3.1 en 15.3.2 hierbo is van toepassing op die tyd bestee aan die vasstelling van prosedures in oorleg met die partye, bywoning van die arbitrasiehof, die bestudering van die getuienis en die formulering van die bevinding.

15.4 Rekenaartyd:

Waar gelde vir werk by ooreenkoms met die kliënt op 'n tydbasis gevorder word en waar 'n rekenaargestunde ontwerp fasiliteit in die uitvoering van sodanige werk gebruik word, is 'n argitek geregtig om gelde vir rekenaartyd te vorder teen 'n tarief wat met die kliënt ooreengekom is.

UITBETALINGS

16.1 Benewens die gelde betaalbaar ingevolge enige ander paragraaf, moet die argitek vergoed word vir alle redelike uitbetalings wat hy inderdaad en behoorlik in verband met die opdrag aangegaan het, behalwe dié wat ingevolge enige voorafgaande ooreenkoms tussen die argitek en die kliënt uitgesluit is.

FEES FOR HOUSING SCHEMES

14. A composite fee containing the following elements shall be charged as follows:

14.1 For urban design and general scheme layout, a fee based on the hourly rates set out in Appendix 3;

14.2 for the first house or group houses of the same design, a fee calculated in accordance with Appendix 1 on the cost of such first house or group of houses, but excluding services charged under paragraph 14.3;

14.3 for the site layout of individual units, site services, royalties for the re-use of prototype documentation and for contract administration and inspection, a fee calculated in accordance with Appendix 2;*

* See footnote to Appendix 2 for example.

14.4 If any of the services listed under paragraph 14.3 are omitted, a suitably modified fee should be negotiated with the client.

TIME CHARGES**15.1 Hourly Rates:**

The tariff of fees on a time basis shall be in accordance with Appendix 3.

15.2 Travelling time:

15.2.1 Where payment is made on a percentage basis and the distance between the works and the architect's place of practice exceeds 100 kilometres, fees in respect of travelling time shall be charged at the hourly rates set out in Appendix 3: Provided that two hours of the duration of each return journey shall be excluded from the calculation of the fee charged.

15.2.2 Where payment is made on a basis of time, travelling time shall be charged for in full.

15.3 Arbitration:

15.3.1 The fee, for acting as arbitrator where there is more than one arbitrator, shall be a time charge at the rate prescribed in Appendix 3 (i) plus 50 per cent.

15.3.2 The fee, for acting as sole arbitrator or umpire, shall be a time charge at the rate prescribed in Appendix 3 (i) plus 75 per cent.

15.3.3 The fees set out in 15.3.1 and 15.3.2 above shall apply to time spent in establishing procedural matters with the parties, attending the arbitration court, studying the evidence and framing the award.

15.4 Computer time

Where by agreement with the client, work is to be charged for on a time basis and when a CAD facility is used in the execution of such work, an architect shall be entitled to charge computer time at a rate to be agreed with the client.

DISBURSEMENTS

16.1 In addition to the fees payable under any other paragraph, the architect shall be reimbursed for all reasonable disbursements actually and properly incurred in connection with the commission except as may be excluded in terms of prior agreement between the architect and the client.

16.2 Die uitgawes bedoel in paragraaf 16.1 kan die volgende insluit:

16.2.1 Die druk-, reproduksie of aankoopkoste van alle dokumente en tekeninge met uitsondering van die vir die interne gebruik van die argitek. Die voorbereiding van kaarte, modelle, foto's en analoë dokumentasie soos met die kliënt ooreengekom;

16.2.2. hotel- en reiskoste insluitend 'n kilometer-toelae vir motors en ander dergelike uitbetalings;

16.2.3 alle betalings wat namens die kliënt gemaak is, insluitende gelde en ander uitgawes vir deskundige professionele dienste, insluitende regsadvies, wat redelikerwys deur die argitek aangegaan is.

AANVANG

17. Die geldetarief voorgeskryf in hierdie dokument is van toepassing op alle nuwe projekte en op daardie stadiums van 'n projek wat nog nie op die datum van publikasie van genoemde tarief 'n aanvang geneem het nie.

JAARLIKSE AANPASSING

18. Die waardes van die perke vir die koste van die werk soos aangedui in Aanhangsels 1 en 2 word jaarliks op 1 Oktober tot op die naaste eenduisend rand aangepas deur die toepassing daarop van die persentasie verhoging in die verbruikersprysindeks soos vasgestel deur die Sentrale Statistiekdiens vir die 12 maande periode wat eindig op 30 Junie in die jaar van aanpassing.

Die vaste element van die fooi soos uiteengesit in kolomme A, B, en C van aanhangsel 1 en in Aanhangsel 2 word ooreenkomstig gewysig.

16.2 The expenses contemplated in paragraph 16.1 may include the following:

16.2.1 Printing, reproduction or purchase costs of all documents and drawings with the exception of those used in internally by the architect. Preparation of maps, models, photographs and analogous documentation as agreed with the client;

16.2.2. hotel and travelling expenses, including kilometre allowances for cars and other similar disbursements;

16.2.3 all payments made on behalf of the client, including fees and other charges for specialised professional services, including legal advice, which have been reasonably incurred by the architect.

COMMENCEMENT

17. The tariff of fees prescribed in this document shall apply to all new projects and to those stages of a project not yet commenced at the date of publication of the said tariff.

ANNUAL ADJUSTMENT

18. The values of the limits of the cost of the works as indicated in Appendices 1 and 2 will be adjusted annually on 1 October to the nearest one thousand rand by applying the percentage increase in the consumer price index for the twelve months period ending 30 June in the year of adjustment as determined by the Central Statistical Service, thereto.

The fixed element of the fee as set out in columns A, B and C of Appendix 1 and in Appendix 2 shall be adjusted accordingly.

AANHANGSEL 1
Persentasie vir Werk

Koste in rand	<i>Kolom A</i> Gelde vir ander as eenvoudige geboue	<i>Kolom B</i> Gelde vir eenvoudige geboue	<i>Kolom C</i> Gelde vir komplekse geboue
0 tot 264 000	R0,00 + 7,70% van koste	R0,00 + 6,60% van koste	R0,00 + 8,70% van koste
264 001 tot 528 000	R1 300,00 + 7,20% van koste	R1 300,00 + 6,10% van koste	R1 300,00 + 8,20% van koste
528 001 tot 1 056 000	R2 600,00 + 6,90% van koste	R2 600,00 + 5,80% van koste	R2 600,00 + 8,00% van koste
1 056 001 tot 2 112 000	R5 100,00 + 6,60% van koste	R5 100,00 + 5,60% van koste	R5 100,00 + 7,70% van koste
2 112 001 tot 4 224 000	R10 200,00 + 6,40% van koste	R10 200,00 + 5,30% van koste	R10 200,00 + 7,40% van koste
4 224 001 tot 8 448 000	R20 500,00 + 6,10% van koste	R20 500,00 + 5,00% van koste	R20 500,00 + 7,20% van koste
8 448 001 tot 16 896 000	R41 000,00 + 5,80% van koste	R41 000,00 + 4,80% van koste	R41 000,00 + 6,90% van koste
16 896 001 tot 33 792 000	R81 900,00 + 5,60% van koste	R81 900,00 + 4,50% van koste	R81 900,00 + 6,60% van koste
33 792 001 tot 67 584 000	R163 800,00 + 5,30% van koste	R163 800,00 + 4,20% van koste	R163 800,00 + 6,40% van koste
67 584 001 tot 135 168 000	R327 700,00 + 5,00% van koste	R327 700,00 + 4,00% van koste	R327 700,00 + 6,10% van koste
Bo 135 168 000	R0,00 + 5,30% van koste	R0,00 + 4,20% van koste	R0,00 + 6,40% van koste

APPENDIX 1
Percentage fees for Works

Cost of works (in rands)		<i>Column A</i> Fee for buildings other than simple or complex	<i>Column B</i> Fee for simple buildings	<i>Column C</i> Fee for complex buildings
0 to	264 000.....	R0,00 + 7,70% of cost	R0,00 + 6,60% of cost	R0,00 + 8,70% of cost
264 001 to	528 000.....	R1 300,00 + 7,20% of cost	R1 300,00 + 6,10% of cost	R1 300,00 + 8,20% of cost
528 001 to	1 056 000.....	R2 600,00 + 6,90% of cost	R2 600,00 + 5,80% of cost	R2 600,00 + 8,00% of cost
1 056 001 to	2 112 000.....	R5 100,00 + 6,60% of cost	R5 100,00 + 5,60% of cost	R5 100,00 + 7,70% of cost
2 112 001 to	4 224 000.....	R10 200,00 + 6,40% of cost	R10 200,00 + 5,30% of cost	R10 200,00 + 7,40% of cost
4 224 001 to	8 448 000.....	R20 500,00 + 6,10% of cost	R20 500,00 + 5,00% of cost	R20 500,00 + 7,20% of cost
8 448 001 to	16 896 000	R41 000,00 + 5,80% of cost	R41 000,00 + 4,80% of cost	R41 000,00 + 6,90% of cost
16 896 001 to	33 792 000	R81 900,00 + 5,60% of cost	R81 900,00 + 4,50% of cost	R81 900,00 + 6,60% of cost
33 792 001 to	67 584 000	R163 800,00 + 5,30% of cost	R163 800,00 + 4,20% of cost	R163 800,00 + 6,40% of cost
67 584 001 to	135 168 000	R327 700,00 + 5,00% of cost	R327 700,00 + 4,00% of cost	R327 700,00 + 6,10% of cost
Over	135 168 000	R0,00 + 5,30% of cost	R0,00 + 4,20% of cost	R0,00 + 6,40% of cost

AANHANGSEL 2**Behuisingskemas: Geldetarief ingevolge paragraaf 14.3**

Koste in Rand		
0 tot	261 000	R0,00 + 3,20% van koste
261 001 tot	522 000	R800,00 + 2,90% van koste
522 001 tot	1 044 000	R1 600,00 + 2,70% van koste
1 044 001 tot	2 088 000	R3 100,00 + 2,60% van koste
2 088 001 tot	4 176 000	R6 200,00 + 2,40% van koste
4 176 001 tot	8 352 000	R12 400,00 + 2,20% van koste
8 352 001 tot	16 704 000	R24 800,00 + 2,10% van koste
16 701 001 tot	33 408 000	R49 600,00 + 1,90% van koste
33 408 001 tot	66 816 000	R99 200,00 + 1,80% van koste
66 816 001 tot	133 632 000	R198 500,00 + 1,60% van koste
Bo	133 632 000	R0,00 + 1,80% van koste

VOETNOTA: VOORBEELD

Vir 'n skema van drie huise, beloop die gelde 7,70% op die koste van die eerste huis, uitsluitend die koste van dienste, plus 3,20% op die koste van huise 2 en 3 en 3,20% op die koste vir al drie huise.

APPENDIX 2**Housing Schemes: Tariff of fees in terms of paragraph 14.3**

Cost in Rand		
0 to	261 000	R0,00 + 3,20% of cost
261 001 to	522 000	R800,00 + 2,90% of cost
522 001 to	1 044 000	R1 600,00 + 2,70% of cost
1 044 001 to	2 088 000	R3 100,00 + 2,60% of cost
2 088 001 to	4 176 000	R6 200,00 + 2,40% of cost
4 176 001 to	8 352 000	R12 400,00 + 2,20% of cost
8 352 001 to	16 704 000	R24 800,00 + 2,10% of cost
16 704 001 to	33 408 000	R49 600,00 + 1,90% of cost
33 408 001 to	66 816 000	R99 200,00 + 1,80% of cost
66 816 001 to	133 632 000	R198 500,00 + 1,60% of cost
Over	133 632 000	R0,00 + 1,80% of cost

FOOTNOTE: EXAMPLE

For a scheme of three houses the fee shall be 7,70% on the cost of the first house, excluding the cost of services, plus 3,20% on the cost of houses 2 and 3 and 3,20% on the cost of services for all three houses.

AANHANGSEL 3**UURTARIEWE**

- (i) Prinsipale, vennote, lede van beslote korporasies of direkteure—**15 sent per uur per R100** of gedeelte daarvan van die totale jaarlikse salaris wat in verband staan met 'n direkteursgradering in die Staatsdiens.
- (ii) Gesalarieerde, professionele en tegniese personeel—**15 sent per uur per R100** of gedeelte daarvan van sy totale jaarlikse salaris, insluitende 'n gereelde bonus, indien enige: Met dien verstande dat hierdie tariewe geag word vestigingsheffings en heffings ten opsigte van tyd deur klerklike personeel bestee, in te sluit, wat dus nie afsonderlike heffings uitmaak nie: Met dien verstande voorts dat indien dit sou blyk dat die tydtarief ingevolge hierdie paragraaf die tydtarief ingevolge paragraaf (i) sal oorskry, daar vooraf deur onderhandeling tussen die betrokke partye oor die tarief ooreengekom moet word.

APPENDIX 3**HOURLY RATES**

- (i) Principals, partners, members of close corporations or directors—**15 cents per hour per R100** or part thereof of the total annual salary attached to a director's grading in the Public Service.
- (ii) Salaried, professional and technical staff—**15 cents per hour per R100** or part thereof of his total annual salary including regular bonus, if any: Provided that these rates shall be deemed to include establishment charges and time expended by clerical staff shall therefore not be charged separately: Provided further that if it should appear that the time rate in terms of this paragraph will exceed the rate in terms of paragraph (i), the rate shall be agreed between the parties concerned by prior negotiation.

INHOUD			CONTENTS		
No.	Bladsy No.	Koerant No.	No.	Page No.	Gazette No.
GOEWERMENSKENNISGEWING			GOVERNMENT NOTICE		
Openbare Werke, Departement van			Home Affairs, Department of		
<i>Goewermentskennisgewing</i>			<i>Government Notice</i>		
R. 5 Wet op Argitekte (35/1970): Professionele geldetarief: Dienste gelewer deur 'n argitek vir professionele dienste in private praktyk	1	13707	R. 5 Architects' Act (35/1970): Tariff of professional fees: Services rendered by an architect for his professional services in private practice	1	13707